

ΊΔΡΥΜΑ ΚΩΣΤΑ ΚΑΙ ΕΛΕΝΗΣ ΟΥΡΑΝΗ

Κύκλος Ετησίων Συνεδρίων «Η Κίνηση της Λογοτεχνίας» (2026–2030)

1ο Ετήσιο Συνέδριο: Ζώνες επαφής

2–4 Δεκεμβρίου 2026 | Ημέρα 2 (Πέμπτη, 3 Δεκεμβρίου 2026)

Συνεδρία 7: Διαπολιτισμικά Δίκτυα

«Αερογράμματα. Επιστολογραφία και διαπολιτισμικά δίκτυα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Αίγυπτος-Ελλάδα-Αγγλία-Αμερική)»

Εμμανουέλα Κάντζια

Επίκουρη Καθηγήτρια Νεοελληνικής Γραμματείας (19ος - 20ός) και Διαπολιτισμικών Λογοτεχνικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΕΙΣΗΓΗΣΗΣ (ABSTRACT)

Επιστολογραφία και διαπολιτισμικά δίκτυα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Αίγυπτος-Ελλάδα-Αγγλία-Αμερική)

Κατά τον 19ο αιώνα, ο θεσμός του ταχυδρομείου υπηρέτησε συστηματικά στρατηγικές ανοικοδόμησης εθνικών ταυτοτήτων. Με τους δύο παγκόσμιους πολέμους, την αυξημένη γεωγραφική κινητικότητα, την αλλαγή στα ταχυδρομικά δρομολόγια, τις συνέργειες συμμαχικών χωρών στη μεταφορά των γραμμάτων και τις νέες τεχνολογίες που επιστρατεύονται, ο χαρακτήρας του ταχυδρομείου έμελλε να αλλάξει δραστικά. Στην ανακοίνωσή μου θα εξετάσω τους τρόπους με τους οποίους η μεταμόρφωση αυτή συνέβαλε στη δημιουργία ιδιότυπων «ζωνών επαφής», διαμορφώνοντας διεθνικές κοινότητες αποστολέων και παραληπτών και διευκολύνοντας τις ανταλλαγές και ωσμές στο πεδίο των γραμμάτων. Θα επικεντρωθώ στο δίκτυο που σχηματίζεται γύρω από τον εξόριστο στη Μέση Ανατολή Γιώργο Σεφέρη και που περιλαμβάνει τους νέους βρετανούς και αλεξανδρινούς «φίλους», εκπαιδρισμένους έλληνες λογίους-διπλωμάτες, και λογοτέχνες εγκατεστημένους στη νέα ήπειρο όπως τον αμερικανό Henry Miller. Θα εξετάσω τις νέες λειτουργίες και αισθητικές αξιώσεις της επιστολογραφίας, καθώς και τον ρόλο που διαδραματίζει στη συγκρότηση μιας κοινής μυθολογίας της εξορίας και της προσφυγιάς. Σε αυτό το πλαίσιο θα διερευνήσω και το αποτύπωμά της στη σύγχρονη λογοτεχνική παραγωγή με αφορμή τα έργα Ο Κολοσσός του Μαρουσιού του Miller και Η σπηλιά του Πρόσπερου του Durrell, τεκμήρια κι αυτά της «εποχής της λογοτεχνίας με ιδιωτικά γράμματα» και ίσως, με σημερινούς όρους, της διαπολιτισμικής λογοτεχνίας.

Προτεινόμενη βιβλιογραφική αναφορά:

Εμμανουέλα Κάντζια, «Αερογράμματα. Επιστολογραφία και διαπολιτισμικά δίκτυα στον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο (Αίγυπτος-Ελλάδα-Αγγλία-Αμερική)», 1ο Ετήσιο Συνέδριο «Ζώνες Επαφής: Λογοτεχνία, δίκτυα επικοινωνίας και πολιτισμική κινητικότητα», Συνεδρία 7: Διαπολιτισμικά Δίκτυα, Ίδρυμα Κώστα και Ελένης Ουράνη, Πέμπτη, 3 Δεκεμβρίου 2026.